

MINISTERIET FOR
BØRN OG
UNDERVISNING

Børne- og Undervisningsudvalget
Christiansborg

Afdeling for Ungdoms- og
Voksenuddannelser

Frederiksholms Kanal 26
1220 København K
Tlf. 3392 5000
Fax 3392 5302
E-mail uvm@uvm.dk
www.uvm.dk
CVR nr. 20-45-30-44

14-03-2013

Svar på spørgsmål 153 (Alm. del):
I brev af 20. februar 2013 har udvalget efter ønske fra Merete Riisager
(LA) stillet mig følgende spørgsmål:

Spørgsmål 153:

”Kan ministeren oplyse, hvordan Ministeriet for Børn og Undervisning
forstår og benytter begrebet ”almen dannelse.”

Svar:

Begrebet ”almen dannelse” forstås og benyttes i Ministeriet for Børn og
Undervisning med udgangspunkt i formålsbeskrivelserne i lovgivningen
for folkeskolen og ungdomsuddannelserne.

Ang. folkeskolen:

Begrebet dannelse nævnes ikke eksplicit i folkeskoleloven, men kobles i
denne sammenhæng især sammen med betegnelsen ”elevernes alsidige
udvikling”, som er nævnt i formålsparagraffens § 1, stk. 1.

Med ordet alsidig udvikling tænkes på alle sider af elevernes udvikling,
dvs. den åndelige, intellektuelle, musiske, fysiske og sociale udvikling.
Det fremgår af § 1 stk. 1, at den alsidige udvikling først og fremmest skal
ske gennem den faglige undervisning, der derfor tilrettelægges, så demo-
kratisk dannelse, arbejdsglæde, fordybelse, kreativitet, engagement og de
øvrige dannelsesværdier, der er nævnt i formålsparagraffen, tilgodeses:

”§ 1. Folkeskolen skal i samarbejde med forældrene give eleverne kund-
skaber og færdigheder, der: forbereder dem til videre uddannelse og giver
dem lyst til at lære mere, gør dem fortrolige med dansk kultur og historie,
giver dem forståelse for andre lande og kulturer, bidrager til deres forstå-
else for menneskets samspil med naturen og fremmer den enkelte elevs
alsidige udvikling.

Stk. 2. Folkeskolen skal udvikle arbejdsmetoder og skabe rammer for
oplevelse, fordybelse og virkelyst, så eleverne udvikler erkendelse og

fantasi og får tillid til egne muligheder og baggrund for at tage stilling og handle.

Stk. 3. Folkeskolen skal forberede eleverne til deltagelse, medansvar, rettigheder og pligter i et samfund med frihed og folkestyre. Skolens virke skal derfor være præget af åndsfrihed, ligeværd og demokrati.”

Ang. ungdomsuddannelserne:

Også på erhvervsuddannelserne benyttes begrebet implicit, idet uddannelserne blandt andet har til formål at bibringe eleverne almen dannelse i form af forudsætninger for deltagelse i arbejdslivet, herunder for at etablere egen virksomhed, samt interesse for og evne til aktiv medvirken i et demokratisk samfund, og viden om internationale forhold og viden, som kan udgøre grundlag for arbejde og uddannelse i udlandet samt grundlag for videreuddannelse.

I de gymnasiale ungdomsuddannelser benyttes begrebet eksplicit, idet almen dannelse er en væsentlig del af formålet med de fire gymnasiale uddannelser, og forståelsen af begrebet er derfor tydeligt udfoldet i den fælles formålsparagraf for de fire uddannelser, som den er formuleret i de fire uddannelsesloves § 1, hvor der står:

”Stk. 2. Formålet med uddannelsen er at forberede eleverne til videregående uddannelse, herunder at de tilegner sig almindelig dannelse, viden og kompetencer gennem uddannelsens kombination af faglig bredde og dybde og gennem samspillet mellem fagene.”

” Stk. 4. Uddannelsen skal have et dannesperspektiv med vægt på elevernes udvikling af personlig myndighed. Eleverne skal derfor lære at forholde sig reflekterende og ansvarligt til deres omverden: medmennesker, natur og samfund, og til deres egen udvikling. Uddannelsen skal tillige udvikle elevernes kreative og innovative evner og deres kritiske sans.

Stk. 5. Uddannelsen og skolekulturen som helhed skal forberede eleverne til medbestemmelse, medansvar, rettigheder og pligter i et samfund med frihed og folkestyre. Undervisningen og hele skolens dagligliv må derfor bygge på åndsfrihed, ligeværd og demokrati. Eleverne skal derigennem opnå forudsætninger for aktiv medvirken i et demokratisk samfund og forståelse for mulighederne for individuelt og i fællesskab at bidrage til udvikling og forandring samt forståelse af såvel det nære som det europæiske og globale perspektiv.”

Med venlig hilsen

Christine Antorini